

Protokoll från det 3:e sammanträdet med Svenska FSC:s styrelse 2011, extra möte

Tid 31 mars 2011 kl 13.00-14.00, Telefonmöte

Närvarande:

Anders Blom, SSR, Stig Hansson, Folk rörelserådet Hela Sverige ska leva, Leif Johansson, GS-facket, Klara Helstad, Södra, Tomas Ekström (ordf), Kinnarps, Uno Brinnen, Korsnäs, Per Larsson (vice ordf), WWF, Åke Persson, SOF, Klas Ancker, Miljöförbundet Jordens vänner, Lina Bergström (v.chef/sekreterare, adj), Håkan Berglund (skogs- och standardansvarig, adj)

Protokollsbilagor:

Bilaga 1: Stubbrytning Styrelseprotokoll 20110328

Protokoll

Pkt	Ärende	Målsättning
38	Mötets öppnande Godkännande av dagordning Val av justerare	Tomas Ekström öppnar mötet Beslut: Dagordningen godkänns Justerare: Stig Hansson
39	Stubbrytning	Beslut: Mötet ajourneras. Beslut om arealfrågan samt eventuellt nytt beslut om dokumentets text (se protokollsbilaga 1) under punkt 3 tas vid telefonmöte den 19 april kl 08.30-10.00 Till arbetsgruppen utses: Uno Brinnen, Klara Helstad, Åke Persson Nytt möte den 19/4 kl 8.30-10.00
40	Övriga frågor	Processplanen: hänskjuts till nästa möte
41	Nästa sammanträde	Beslut: Extra möte om stubbfrågan 19 april 08.30 – 10.00, telefonmöte 5 maj, telefonmöte
42	Mötets avslutande	

Justeras

Stig Hansson

Tomas Ekström

1(3)

Protokollsbilaga 1 till protokollet från FSC styrelsemöte 2011-03-28

Riktlinjer för stubbrytning inom Svenska FSC 2011-2013

Bakgrund

Skogen utgör en viktig energikälla för att uppnå samhällets mål om att begränsa utsläpp från fossila bränslen. Den politiska drivkraften att öka andelen förnybar energi, inom EU med minst 20 % till 2020, har lett till att skogsbruket ser möjligheter att ta tillvarata stubbar efter avverkning. Å andra sidan föreligger det kunskapsluckor och risker (se bilaga 1) som måste kunna hanteras för att säkerställa en miljömässig och socialt acceptabel verksamhet.

Efter en avsiktsförklaring av ett antal skogliga aktörer gjorde Skogsstyrelsen den 5 november 2007 ett utlåtande om att stubbrytning bör ses som en ny metod och att i avvaktan på en miljöanalys skulle en acceptabel omfattning av verksamheten, dvs ej nämnvärd omfattning, ligga på under 2000 ha per år.

Den 10 december 2007 togs ett beslut i Svenska FSC om hur stubbrytning skulle hanteras på FSC-certifierad skogsmark. Detta beslut accepterade en fortsatt begränsad stubbrytning enligt Skogsstyrelsens utlåtande och riktlinjer, men med tillägg att FSC-certifierade aktörer skulle följa ett antal FSC-specifika riktlinjer.

I september 2009 publicerade Skogsstyrelsen sin kunskapssammanställning och analys rörande stubbrytning, där man specificerar ett antal rekommendationer för hur verksamheten bör bedrivas för att värna bl.a. miljö, vattenvård, naturvård, rennärning samt sociala intressen (rekommendationer framgår i bilaga 2).

I Skogsstyrelsens meddelande framkommer att:

- man bedömer att stubbskörd under de närmaste åren kommer att beröra i storleksordningen upp till 10 000-20 000 ha per år
- Skogsstyrelsen ska genomföra en årlig uppföljning om hur stor areal som anmäls för stubbrytning på lands- och länsnivå
- Skogsstyrelsen föreslår att man år 2013 ska genomföra en uppföljning med avseende på erfarenheter, uppföljning av miljöhänsyn vid stubbskörd, anmäld respektive faktiskt skördad areal, ny forskning samt behov av regeländringar.
- om omfattningen av stubbskörd innan 2013 nationellt överstiger 20 000 ha per år eller om större landskapsavsnitt får en dramatisk ökning av areal stubbskörd kan Skogsstyrelsen komma att överväga att tidigarelägga denna kontrollstation.

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

Dessa rekommendationer och bedömningar kom till efter det att Skogsstyrelsen bedömt att stubbrytning bör ses som pågående markanvändning.¹ Här är det av betydelse att peka på att miljöintressen, miljörettslig expertis, Naturvårdsverket samt Riksantikvarieämbetet inte delade Skogsstyrelsens tolkning i frågan. I ett senare PM från Skogsstyrelsen verkar dock frågan vara mer osäker då man skriver att detta inte är upp till Skogsstyrelsen att besluta och att rättstillämpningen först bli aktuell om markägare och myndighet inte är överens om vilka anpassningar till miljö eller andra intressen som behöver vidtas vid stubbskörd.² Innebörden i detta senare dokument blir att stubbrytning tills vidare får fortsätta som verksamhet utan att vara tillståndspliktig enligt lagstiftning, men med ett oklart rättsläge gällande om verksamheten är pågående markanvändning eller inte.

Stubbrytning som försöksverksamhet och omfattning

Stubbrytning betraktas fortsatt som oprövad metod enligt Svenska FSC-standarden (indikator 6.1.6). Verksamheten kan tillåtas som försöksverksamhet under perioden 2011-2013 med en total årlig stubbrytningsareal på maximalt X ha på FSC-certifierad skogsmark.

De FSC-certifierade skogsbrukare som önskar tillämpa stubbrytning inkommer senast i slutet av november varje år 2011-2012 till Svenska FSC med en gemensam försöksplan innefattande:

- 1) En beskrivning av hur verksamheten ska kunna bidra till att ge svar på kunskapsluckor och minimera risker t ex i bilaga 1
- 2) En motivering av den önskade försöksarealen.
- 3) Försöksplanen skall som en central del innehålla systematiska försök och utvärderingar som syftar till kunskap och praktisk utveckling av hur skogsbruket kan stärka naturvärden och /eller kompensera negativa effekter av stubbrytning som verksamhet. Denna verksamhet skall vara kunskapsmässigt nyskapande till sin karaktär och stå i tydlig relation till försöksverksamhetens omfattning. Exempel på sådana verksamheter kan vara naturvårdande skötsel och/eller försöksverksamhet med utvecklad förstärkt naturhänsyn. Denna verksamhet redovisas årligen till Svenska FSC.

Försöksplanen med ingående delar skall godkännas av alla kammare inom Svenska FSC innan ytterligare stubbrytning tillåts.

Försöksverksamheten följs upp årligen enligt punkterna 1-6 nedan. Om ny kunskap tillkommer under försöksperioden kan detta föranleda en förtida omprövning av beslutet från Svenska FSC:s sida.

¹ Skogsstyrelsedokument daterat 09-02-27 av Gunilla Kocks, verksamhetsjurist, Enheten för lag och områdesskydd

² Skogsstyrelse PM daterat 09-09-28 om frågor och svar gällande stubbskörd, Jenny Stendal, Skog Nord

³ För 2011 års försöksverksamhet inkommer skogsbrukare med försöksplanen vid den tidpunkt som anges under "Årlig utvärdering".

Klara Helstad 11-3-31 14.04

Kommentar [1]: Ej klart, diskussioner pågår för att lösa frågan.

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

Riktlinjer för stubbrytning

Under försöksperioden sker stubbrytning i enlighet med Skogsstyrelsens rekommendationer (Bilag 2), FSC-standarden samt tillkommande FSC-krav:

- Stubbrytning tillåts inte på känsliga marker för rennäringen som t.ex. lavrika och lavdominerade marker inom renskötselområdet (se exempel på marker i indikator 3.2.5 och 3.3.1). På övriga marker inom renskötselområdet sker särskilt samråd med berörd sameby. Speciell uppmärksamhet ges till objekt med inslag av marklav samt för rennäringen viktiga flyttleder där framkomligheten kan komma att påverkas negativt. Om inte samsyn nås ska konfliktlösningsmekanismen användas, se 3.1.6. Om konfliktlösning blir aktuell gällande stubbrytning under försöksperioden ska skogsbrukaren stå för kostnaden för detta.
- För alla skogsbrukare skall samråd ske med lokala intressenter enligt indikator 4.4. Vid samråd enligt 4.4 skall särskilda ansträngningar göras för att tillmötesgå lokala intressenters synpunkter inklusive val av objekt. Extra insatser ska göras för att informera om stubbrytning - både lokalt (anknutet till trakt) och mer generellt till allmänheten.
- FSC-certifierade skogsbrukare ska under perioden 2010-2013 kommunicera till entreprenörer och andra intressenter inklusive bränsleköpare som kan tänkas investera i stubbrytning eller använda stubbar som råvara att metoden anses oprövad inom Svenska FSC.

Skogsbrukare skall tillämpa rutiner och följa upp verksamheten för att säkerställa att den bedrivs i enlighet med Skogsstyrelsens rekommendationer, FSC-standarden inkl. FSC-kraven ovan och skogsbrukarens egna rutiner.

Årlig utvärdering av stubbrytning

Verksamheten revideras årligen vid aktuella skogsbrukares externa revisioner och interna miljörevisioner.

Följande uppgifter rapporteras årligen till Svenska FSC gemensamt från de FSC-certifierade skogsbrukare som bedriver stubbrytning under försöksperioden:

1. Vilka geografiska områden och vilka arealer som det har skett stubbrytning på.
2. Avsikter med fortsatt verksamhet för kommande verksamhetsår (arealer och geografiska områden).
3. Stöd till forskning inom området, samt en sammanfattning av under året erhållna forskningsresultat.
4. Rutiner som gäller vid utförande och uppföljning av stubbrytning. Exempelvis prioriteringar av trakter utifrån bördighet, trädslag samt hänsyn till kultur-, friluft-, turist-, och utpekade biologiska värden.
5. Information om intern och extern uppföljning av försöksverksamheten, där efterlevnad av ovanstående riktlinjer (inkl Skogsstyrelsens rekommendationer) samt skogsbrukarens egna instruktioner granskas. Observationer och avvikelser redovisas.

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

6. Ny kunskap som kan ligga till grund för omprövning gällande verksamheten och riktlinjer för densamma inklusive areal.

Redovisningen ska inkomma skriftligt till Svenska FSC i början av året, och är en förutsättning för att tillstånd till stubbrytning under perioden årsvis ska kunna förnyas av Svenska FSC. Redovisningen skall skickas in senast två veckor före FSC:s styrelsemöte, för att kunna behandlas vid detta möte, dock senast 28 februari. Om intressent inom Svenska FSC påkallar att redovisning även ska ske i seminarieform ska certifierade skogsbrukare som bedriver stubbrytning även bereda möjlighet för detta.

Extra forskningssatsning

En kammarsammansatt referensgrupp tillsätts. Gruppen ska informeras om forskningsläget av SLU, Skogforsk och IVL och sedan tillsammans med dessa institutioner identifierar gruppen vilka forskningsluckor man vill titta på ur ett FSC-perspektiv. Skogsbrukarna bidrar med medel för att finansiera denna forskning. Denna process inleds direkt efter det internationella stubbsymposiet som anordnas 24-26 oktober. Ordförande i referensgruppen ska vara en neutral part som fungerar som facilitator.

Klara Helstad 11-3-31 14.04

Kommentar [2]: Förslaget är inte färdigförankrat.

Bilaga 1

Risker och kunskapsluckor om stubbrytningens miljöeffekter

OBS! Motsvarande tabell bör tas fram inom det ekonomiska och sociala området.

Här nedan presenteras exempel på några kunskapsluckor och tänkbara risker kring stubbrytning. Bristen på kunskap inom dessa områden motiverar en fortsatt försöksverksamhet i syfte att möjliggöra vetenskaplig utvärdering av effekterna av stubbrytning. Översikten baseras på det som framkommit i skogsbränsleprogrammets syntesrapport (Egnell 2006) kunskapssammanställningen om stubbskörd (Egnell m.fl. 2007), miljöanalysen om stubbskörd (Egnell m.fl. 2008), Lindhe (2009) samt forskarintervjuer.

Tabellen är ett utdrag från rapporten "Är Skogsbränsleuttag hållbart? En analys av risker vid skogsbränsleuttag utifrån aktuellt kunskapsläge".

Översikt över effekter och risker av stubbrytning samt identifierade kunskapsluckor, Flertalet av dessa skulle kunna utvärderas inom en utökad försöksverksamhet av stubbskörd hos de FSC-an slutna markägarna 2010-2013.

Påverkan	Aktivitet	Effekt/risk	Kunskapsluckor
Biologisk mångfald	Lagring och torkning av skördade stubbar.	Skördade stubbar i vältor eller högar riskerar att fungera som fållor i och med att de lockar till sig äggläggande insekter. När stubbarna transporteras bort och förbränns utarmas insektspopulationer.	Det är i dagsläget oklart vilken betydelse vältor har som fångstfällor för vedlevande skalbaggar. <i>Experiment pågår i Finland, samt inom TEMA-projekt nr 6.</i>
	Uttag av stubbar	Stubbskörd kommer sannolikt att leda till att både sällsynta vedlevande arter, men kanske framförallt allmänt förekommande arter drabbas. Detta kan leda till att fler vedberoende arter blir sällsynta/rödlistade	Vilka arter nyttjar stubbar och vilken betydelse har stubbar i förhållande till andra substrat för att bevara livskraftiga populationer? Vilka typer av stubbar är viktigast för de vedlevande arterna? <i>Försök inom TEMA-projekt nr 5.</i>

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

Uttag av stubbar	Stubbar kan fungera som refugier för marklevande djur (som inte är specifikt vedlevande). Många av dessa är ryggradslösa rovdjur, till exempel spindlar	Hur påverkas dessa djurgrupper samt markens övriga födoväv av stubbskörd? <i>Försök inom TEMA-projekt nr 7.</i>
Uttag av död ved (GROT och stubbar) samt aktiviteter som minskar död ved poolen	All intensifiering av skogsbruket leder till en trivialisering av skogslandskapet	Kvantifiera de faktiska naturvärden som försvinner vid intensifierat skogsbruk

	Påverkan	Aktivitet	Effekt/risk	Kunskapsluckor
Mark och vatten		Körskador vid stubbskördeaktiviteter	Ökad markkompaktering och spårbildning	Betydelsen för bildande av metylkvicksilver
		Körskador vid stubbskördeaktiviteter	Ökad markkompaktering	Långsiktiga effekter på skogsproduktionen?
		Uttag av stubbar		Betydelsen av grövre rötter. Hur mycket och hur fina rötter följer med vid stubbskörd? Relatera näringshalter i rotsystemet till praktisk utnyttjandegrad. Relatera nedbrytning och näringsdynamik i rotsystemet till olika grad av stubbtäkt.
		Uttag av stubbar	Vednedbrytande svampar tar in kväve i stubben under nedbrytningsprocessen och immobiliserar därmed en del av markens kväveförråd.	Hur påverkas nitratläckaget från marken av stubbskörd? Vilka är effekterna på försurning och risvegetationen?

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

Omrörning inkl ev. kompletterande markberedning	En eventuell ökad sedimenttransport till ytvatten skulle kunna påverka akvatiska arter.	I vilket grad leder stubbskörd inom försöksområdena till slamning i vattendrag? – monitoring av utförd verksamhet (dock ska områden väljas ut så att risken för negativ påverkan på vattendrag elimineras!)

Påverkan	Aktivitet	Effekt/risk	Kunskapsluckor
Kolbalans	Omrörning inkl ev. kompletterande markberedning	Ökad koldioxidavgivning under hyggesfasen	Långsiktiga effekter är osäkra. Hur jämförbara är långtidsdata från studier som enbart hanterar markberedning, ej stubblyft?
	Uttag av död ved	Minskad koldioxidavgivning under hyggesfas, då biomassa tas ut.	Ev. effekter på tillväxt påverkar kolbalansen under hela skogsgenerationen. Modellering behövs.

Bilaga 2

Skogsstyrelsens rekommendationer

Ur MEDDELANDE NR 4/2009

”Mot bakgrund av att det fortfarande saknas kunskap om stubbskördens effekter på såväl produktion som miljö har rekommendationerna baserats på ett försiktighetstänkande. Proportionen mellan å ena sidan risken för och storleken på en möjlig negativ effekt och å andra sidan graden av restriktioner har beaktats. Skogsstyrelsen bedömer att effekterna på biologisk mångfald blir begränsade, med en geografiskt någorlunda jämnt utspridd stubbskörd på maximalt 5-10 % av den årliga förnygringsavverkade arealen, förutsatt att rekommendationerna följs. Sammantaget bedömer Skogsstyrelsen att möjligheterna att ersätta fossila bränslen genom ökad stubbskörd inom ramen för nedanstående rekommendationer och i angiven omfattning medför en positiv effekt ur klimatsynpunkt, samtidigt som negativa effekter av stubbskörd på miljön bedöms bli begränsade.

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

Rekommendationerna anger hur Skogsstyrelsen anser att stubbskörd inom ramen för ett uthålligt skogsbruk bör utföras för att inte negativa effekter ska uppstå på miljön. Rekommendationerna anger vilken hänsyn som bör tas till natur- och kulturmiljöer, sociala värden samt till rennärningen. Rekommendationerna förutsätter en skonsam teknik för stubbskörd, med inriktningen att bland annat lämna de mer näringsrika finrötterna kvar.

Vid stubbskörd rekommenderar Skogsstyrelsen att den utförs så att:

- Den hänsyn som tagits till natur- och kulturmiljön vid tidigare skogsbruksåtgärder, exempelvis i form av lämnad död ved, och sparade evighetsträd, trädgrupper och buskar bibehålls och inte skadas.
- En tillräcklig mängd av den typ av livsmiljöer som stubbar utgör bibehålls för den biologiska mångfalden.
- Risken för markkompaktering och markskador med efterföljande erosion minimeras.
- Slamtransport samt förhöjd utlakning av lösta näringsämnen, humus och tungmetaller till anslutande vattenmiljöer undviks.
- Försurning av mark eller vatten inte uppstår och så att markens näringsbalans inte rubbas.
- Skador på kulturmiljöer undviks.
- Förutsättningarna för rekreation och friluftsliv, samt för att bedriva rennärning inte försämras i någon nämnvärd utsträckning.

Detta bör åstadkommas genom att nedanstående hänsyn tas på beståndsnivå, inom bestånd samt med beaktande av tillfälliga variationer i markförhållanden kopplat till bland annat väderlek. Stubbskörd inom ett fornlämningsområde kräver alltid tillstånd av länsstyrelsen.

Bestånd som är lämpliga för stubbskörd

Vid stubbskörd bör denna koncentreras till bestånd där åtgärden inte nämnvärt påverkar miljön eller andra allmänna intressen negativt. Exempel på sådana bestånd är:

- Bestånd som inte har höga naturvärden, värdefulla kulturmiljöer eller höga sociala värden, och där markförhållandena är sådana att stubbar kan sköras utan någon uppenbar risk för markskador med efterföljande negativa effekter på produktion eller miljö.
- Rötskadade bestånd, där stubbskörd kan ha en potential att minska risken för rottröta i kommande bestånd.
- Granplanteringar på nedlagd åkermark, som vanligtvis har relativt låga miljövärden.

Bestånd som är olämpliga för stubbskörd

Vissa bestånd kan vara direkt olämpliga att skörda stubbar från på grund av höga risker för negativa effekter på natur- och kulturmiljön samt på sociala värden. För höga naturvärden och värdefulla kulturmiljöer gäller detta särskilt när dessa förekommer i en större del av beståndet. Skogsstyrelsen rekommenderar därför att stubbskörd undviks i följande typer av bestånd:

- Bestånd med höga naturvärden, där stubbskörd riskerar att påverka dessa negativt.
- Bestånd i anslutning till vattentäkter, för att inte riskera negativ påverkan på dricksvattenkvaliteten.
- Bestånd med markfuktighetsklass fuktig och blöt, dvs. där grundvattenytan är mindre än 1 meter under markytan. Vid dessa markförhållanden är risken stor för kraftiga markskador, samt därav negativ påverkan på ytvattenkvalitet i form av sedimentation och förhöjd utlakning av organiska och oorganiska ämnen.
- Bestånd på finjordsrika marker, dvs. jordarter med finmo/mo och finare textur bör i normalfallet undantas från stubbskörd, för att minimera risken för markkompaktering och erosion. Undantag kan göras för flacka bestånd som inte ligger i anslutning till vatten och där risken för markkompaktering bedöms vara liten⁸⁴. För bestånd med lutning som överstiger ca 15-25 % (eller ca 10- 15 °) bör stubbskörd undvikas oavsett textur, för att minska risken för erosion.
- Bestånd med värdefulla kulturmiljöer, i synnerhet lämningar med konstruktioner eller där det finns ett värdefullt kulturlager, t.ex. ett bevarat gårdstun med bibehållen grässvål. Vid ytstora lämningar bör försiktighetsprincipen tillämpas.
- Bestånd i fornlämningstäta områden som sannolikt hyser ytterligare fornlämningar.
- Bestånd med höga sociala värden⁸⁵. Dessa skogar har kvaliteter och tillgänglighet som gör dem viktiga för folkhälsan genom att de är värdefulla för människors livsmiljö, rekreation och friluftsliv. Dessa värden har även betydelse för lokal och regional utveckling.

Hänsyn inom bestånd

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

För att inte stubbskörd ska leda till negativa effekter på natur- och kulturmiljön, sociala värden och rennäringen bör hänsyn tas inom de bestånd där stubbar skördas. Skogsstyrelsen rekommenderar därför följande:

- Skörda endast stubbar av barrträd, eftersom dessa utgör ett betydligt vanligare substrat och dessutom hyser en lägre mångfald av arter (inklusive rödlistade arter) än lövträdsstubbar.
- Lämna 15-25 % av volymen av både gran- och tallstubbar, eftersom dessa trädslag inte fullt ut kan ersätta varandra i syfte att bibehålla biologisk mångfald. Stubbarna bör i första hand lämnas där hänsyn bör tas enligt föreliggande rekommendationer. Många arter knutna till gran har sin sydgräns i höjd med en ungefärlig linje mellan Göteborg och Kalmar. I de fall övrig hänsyn enligt föreliggande rekommendationer inte är aktuell kan den rekommenderade

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

andelen lämnade granstubbar underskridas i bestånd belägna söder om den linjen. Detsamma gäller för bestånd med rotröta, eftersom stubbskörd kan minska dess förekomst.

- Skörda inte stubbar i fuktiga och blöta partier, inte heller i delar av bestånd där texturen eller lutningen är sådan att erosionsrisk föreligger (se ovan).
- Lämna stubbar i och invid basvägarna för att bibehålla bärigheten. Ris bör lämnas för att begränsa markskador i drivningsvägar som utnyttjas för att transportera ut stubbar.
- Lämna skyddszoner, inom vilka stubbar inte skördas, intill kantzoner mot vatten och trädbevuxna hänsynsytor i den mån det behövs för att stabiliteten hos dessa träd inte ska försämrats ytterligare. I de fall trädbevuxna kantzoner saknas mot sjöar och vattendrag bör stubbar lämnas inom en skyddszon på minst 10-15 m för att minska risken för sedimentation och förhöjd utlakning av organiska och oorganiska ämnen. I anslutning till diken bör risken för negativ påverkan på vattenkvaliteten beaktas och eventuell anpassning därav ske.
- Vid behov bör stubbskörd kompenseras för genom askåterföring. Behov uppstår i de fall det samlade uttaget av biomassa utöver stamved överstiger en bortförsel motsvarande 0,5 ton aska per ha⁸⁶. Enbart stubbskörd leder inte till behov av kompensationsåtgärd, men tillsammans med GROT-uttag kan behov uppstå beroende på virkesvolym (tabell 1 – finns i bifogad Pdf "meddelande 4_2009 Stubbskörd").
- Sträva mot att markberedning integreras med stubbskörden dels för att minska antalet tillfällen med maskiner i beståndet, dels för att inte markstörningen ska bli onödigt stor.
- Skörda inte stubbar på eller i direkt anslutning till värdefulla kulturmiljöer. Om tidigare okända kulturmiljöer upptäcks bör stubbskörden avbrytas på dessa. Om tidigare okända fornlämningar upptäcks vid stubbskörd ska arbetet avbrytas och kontakt tas med länsstyrelsen eftersom stubbskörd inom ett fornlämningsområde kräver tillstånd.
- Skörda inte stubbar i direkt anslutning till skogar med höga sociala värden eller till stigar/vandringsleder och målpunkter i landskapet. Vid stubbskörd bör man överväga att informera nyttjarna.
- Inom renbetesområdet bör stubbskörd ske med minsta möjliga påverkan på lavhävdade marker⁸⁷. Inom året-runt-markerna rekommenderar Skogsstyrelsen starkt att berörd sameby bereds tillfälle till samråd enligt 20 § skogsvårdslagen.
- Skördade stubbar som är rötinfekterade bör snarast transporteras bort från hygget. Orsaken är att de utgör spridningskälla för rottickan och att man genom att reducera sporspridningen kan minska infektionsrisken i kvarvarande stubbar på hygget och i stubbar på hyggen i närheten.

BRA FÖR SKOG OCH MÄNNISKOR

Hänsyn till tillfällig variation i markförhållanden

Skogsmarken kan på grund av naturliga variationer i väderlek tillfälligt bli blötare än normalt. Efter förnygringsavverkning stiger dessutom vanligtvis grundvattenytan, vilket kan leda till samma tillfälliga förändring i markförhållanden. Även på dessa tillfälligt blöta partier föreligger det risk för att stubbskörd kan leda till sådana markskador att yt- eller grundvattenkvaliteten påverkas negativt. Skogsstyrelsen anser att det är viktigt att även dessa tillfälliga variationer beaktas vid stubbskörd, exempelvis genom planering i fält efter förnygringsavverkning samt en flexibilitet i samband med stubbskörden.”

84 Ju torrare marken är desto mindre är risken för markkompaktering. Exempel på sådana bestånd kan vara granplanteringar på nedlagd åkermark, vilka ofta har en finkornig jordart.

85 Skogsstyrelsen genomför för närvarande identifiering av dessa skogar i samtliga kommuner enligt reviderade rutiner för identifiering av skogar med höga sociala värden, Skogsstyrelsens Protokoll Nr 26, 2009.

86 Rekommendationer för GROT-uttag och askåterföring återfinns i Skogsstyrelsens Meddelande 2/2008, Skogsstyrelsens rekommendationer vid uttag av avverkningsrester och askåterföring.

87 Rekommendationen baseras på de allmänna råden till 31 § skogsvårdslagen (om hänsyn till rennärigen) där det anges att markberedning som behövs för att trygga återväxten av skog bör ske med minsta möjliga påverkan på lavhävdade marker. I det nationella sektorsmålet för skogsbruk och rennärigen har ”lavhävdade marker” ersatts med ”marker av lavtyp, lavrik typ och torra ristyper med inslag av lav”. (Skogsstyrelsen. 2005. Nationella skogliga sektorsmål.).